

Seat No. : _____

MB-148

March-2019

M.A., Sem.-I (Repeater)

402 : History
(History of Europe Since 1870 to 1920)
(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) મૂડીવાદ એટલે શું ? તેના વિકાસને ચર્ચો. 14
અથવા
સામ્રાજ્યવાદના કારણો ચર્ચો.
- (B) નીચેનાને જોડો : (કોઈપણ ચાર) 4
(અ)	(બ)
(1) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની શરૂઆત	(a) ભારત
(2) ઈંગ્લેન્ડનું સંસ્થાન	(b) રશિયા
(3) સામ્યવાદ	(c) ઈંગ્લેન્ડ
(4) રાષ્ટ્રવાદ	(d) બિસ્માર્ક
(5) પેરિસ શાંતિ પરિષદ	(e) ઈટાલી
(6) ઓરલેન્ડો	(f) ફ્રાંસ
2. (A) રાષ્ટ્રવાદનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ચર્ચો. 14
અથવા
19મી સદીની પૂર્વ સંધ્યાએ યુરોપની રાજકીય સ્થિતિ ચર્ચો.
- (B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4
- (i) _____ સામ્રાજ્યવાદી દેશ હતો. (જર્મની/સ્વીડન)
(ii) _____ યુ.એસ.એ.ના પ્રમુખ હતા. (વુડ્રો વિલ્સન/હિટલર)
(iii) _____ ઈંગ્લેન્ડના વડાપ્રધાન હતા. (લોર્ડ જ્યોર્જ/સેઓસોન્જી)
(iv) _____ જર્મનીનો રાજા હતો. (વિલિયમ કેસર-1લો/હિટલર)
(v) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ _____ વર્ષમાં શરૂ થયું. (1914/1939)
(vi) બોલ્શેવિક ક્રાંતિ _____ વર્ષમાં થઈ. (1905/1917)

3. (A) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ માટે કોણ જવાબદાર હતું ? ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- પેરિસ શાંતિ પરિષદનું મૂલ્યાંકન કરો.
- (B) તમારો જવાબ હા/ના માં લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (i) વિલિયમ કેસર ઈંગ્લેન્ડનો રાજા હતો.
- (ii) લેનિન ઓસ્ટ્રિયાનો હતો.
- (iii) ડેવિડ લોઈડ જ્યોર્જ ફ્રાન્સનો વડાપ્રધાન હતો.
- (iv) વિત્તોરીયો ઈમાન્યુએલ ઓરલેન્ડો ઈંગ્લેન્ડનો હતો.
- (v) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ 1945માં સમાપ્ત થયું.
4. (A) બોલ્શેવિક ક્રાંતિના કારણો અને પરિણામો ચર્ચો. 14
- અથવા**
- બોલ્શેવિક ક્રાંતિની વિશ્વ ઉપર પડેલી અસરો ચર્ચો.
- (B) તમારો જવાબ એક વાક્યમાં લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (i) પ્રથમ વિશ્વ યુદ્ધનો અંત ક્યારે આવ્યો ?
- (ii) NEPનું આખું નામ લખો.
- (iii) જ્યોર્જસ કલેમેન્શુ કોણ હતો ?
- (iv) શેઓન્જી કીનમોચી કોણ હતો ?
- (v) શાંતિ માટેના 14 મુદ્દા કોણે આપ્યા ?
-

Seat No. : _____

MB-148

March-2019

M.A., Sem.-I (Repeater)

402 : History

(History of Europe Since 1870 to 1920)
(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Capitalism means what ? Discuss its development. 14

OR

Discuss the causes of imperialism.

(B) Match the following : (any **four**) 4

A

B

(1) Beginning of Industrial Revolution	(a) India
(2) Colony of England	(b) Russia
(3) Communism	(c) England
(4) Nationalism	(d) Bismark
(5) Paris Peace Conference	(e) Italy
(6) Orlando	(f) France

2. (A) Discuss rise and growth of Nationalism. 14

OR

Discuss political condition of Europe on the eve of 19th century.

(B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

- (i) _____ was a imperialistic country. (Germany/Sweden)
- (ii) _____ was the President of U.S.A. (Woodrow Wilson/Hitler)
- (iii) _____ was the Prime Minister of England. (Llyod George/Saiosonji)
- (iv) _____ was the king of Germany. (William Kaiser-1/Hitler)
- (v) First World War begin in the year _____. (1914/1939)
- (vi) Bolshevik Revolution took place in the year _____. (1905/1917)

3. (A) Discuss the responsibility of the First World War. 14

OR

Evaluate Paris Peace Conference.

- (B) Write your answer in **true/false**. (any **three**). 3

- (i) William Kaiser was the king of England.
- (ii) Lenin was of Austria.
- (iii) David Lloyd George was the Prime Minister of France.
- (iv) Vittorio Emanuele Orlando was of England.
- (v) First World War end in the year 1945.

4. (A) Discuss the causes and results of Bolshevik Revolution. 14

OR

Discuss impact of the Bolshevik Revolution on the world.

- (B) Write your answer in **one** sentences : (any **three**) 3

- (i) First World War end in the year.
 - (ii) Write full form of NEP.
 - (iii) Who was Georges Clemenceau ?
 - (iv) Who was Saionji Kinmochi ?
 - (v) Who gave 14 points for peace ?
-

MB-148

March-2019

M.A., Sem.-I

**402 (Optional) : History
(Ancient Indian History, Culture and Archaeology)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1. (A) પુરાતત્વવિદ્યાનું સ્વરૂપ અને ઉપયોગિતા ચર્ચો. 14

અથવા

યોગ્ય ઉદાહરણ આપી પુરાતત્વવિદ્યાના અન્ય શાસ્ત્રો સાથેના સંબંધોનું વિશ્લેષણ કરો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારને જોડો : 4

(અ)

(બ)

(1) દયારામ સહાની	(a) 1921-23 દરમિયાન મોહંજોદરોનું ઉત્ખનન
(2) આર.ડી. બેનરજી	(b) કાળા અને લાલ રંગના માટીના વાસણોની પ્રાપ્તિનું સ્થળ
(3) બી.બી. લાલ	(c) 1947-48 દરમિયાન બ્રહ્મગીરીમાં કામ કરનાર
(4) ચિરંદ	(d) દક્ષિણ ભારત અને ગુજરાતમાં તેમના કામ માટે જાણીતા
(5) વ્હીલર	(e) જમણીથી ડાબી તરફ લખવાની દિશા દર્શાવનાર
(6) એફ.આર. અલચીન	(f) 1921માં હડપ્પા ખાતે ઉત્ખનન શરૂ કરનાર

2. (A) પ્રાચીન ભારતના ઈતિહાસનો અભ્યાસ કરવા માટેના પુરાતત્વીય સાધનોનું વર્ણન કરો. 14

અથવા

પ્રાચીન ભારતનાં ઈતિહાસનો અભ્યાસ કરવા માટેના સાહિત્યિક સાધનો ઝીણવટપૂર્વક તપાસો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4

- (i) કાથર હેક્સલેડને _____ વર્ષો દરમિયાન કેરાલામાં કામ કર્યું.
(1699 થી 1732/1690 થી 1730)
- (ii) સર વિલિયમ જોન્સે 1784માં _____ ની સ્થાપના કરી.
(એશિયાટિક સોસાયટી ઓફ બેંગાલ/નેશનલ લાયબ્રેરી કલકત્તા)
- (iii) _____ એ સૌપ્રથમ વખત પ્રારંભિક બ્રાહ્મી લિપિનું અર્થઘટન કર્યું.
(જેમ્સ પ્રિન્સેસ/સર એલેક્ઝાંડર કર્નીગઘમ)
- (iv) સર જહોન માર્શલે 1901 માં _____ ની પુનરચના અને ફેલાવો કર્યો.
(આર્કાયોલોજીકલ સર્વે/એશિયાટિક સોસાયટી ઓફ બેંગાલ)
- (v) મેગેસ્થનીસે _____ ની રચના કરેલી. (ઈન્ડીકા/મિલિન્દ)
- (vi) કામંદકે _____ લખ્યું. (નીતિકાવ્યમિત્ર/નીતિસાર)

3. (A) મધ્ય પુરાપાષાણ યુગીન સંસ્કૃતિ વિશે વિગતે નોંધ લખો. 14
- અથવા**
- ઉપરી પુરાપાષાણ સંસ્કૃતિ વિશે વિગતે નોંધ લખો.
- (B) તમારો જવાબ હા/ના માં લખો. (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (i) ઉપરી પુરાપાષાણયુગ હોમોસેપિયન્સ અથવા આધુનિક માનવનું અસ્તિત્વ દર્શાવે છે.
- (ii) નિયેન્ડરથલ માનવ 1,35,000 થી 35000 વર્ષ પહેલાં સુધી રહેતા હતા.
- (iii) નિયેન્ડરથલ માનવ એવા પર્યાવરણમાં રહેતો હતો જ્યાં મોટા જાનવર પ્રચુર માત્રામાં ઉપલબ્ધ હતા.
- (iv) લગભગ 1.64 મિલિયન વર્ષો પહેલાં હોમો ઈરેક્ટસનો ઉદ્ભવ થયો હતો.
- (v) હોમો ઈરેક્ટસ આફ્રિકામાંથી યુરોપ અને એશિયામાં સ્થળાંતર પામ્યા.
4. (A) નવ પાષાણ સંસ્કૃતિ વિશે નિબંધ લખો. 14
- અથવા**
- યોગ્ય ઉદાહરણ સહિત પૂર્વઐતિહાસિક કલાનું વિશ્લેષણ કરો.
- (B) તમારો જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (i) નવપાષાણ યુગમાં પ્રાણીઓને પાલતુ બનાવવાની પ્રક્રિયા.
- (ii) નવપાષાણ યુગમાં છોડની ખેતી કરવાની પ્રક્રિયા.
- (iii) નવપાષાણ યુગ દરમિયાન ખેતીના પ્રારંભ માટેનું એક કારણ જણાવો.
- (iv) નવપાષાણ પ્રીપોટરીને પરિભાષિત કરો.
- (v) ઈમર શું હતું ?

Seat No. : _____

MB-148

March-2019

M.A., Sem.-I

402 (Optional) : History (Ancient Indian History, Culture and Archaeology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Attempt **all** the questions.

1. (A) Discuss the nature and scope of Archaeology. 14

OR

Analyse the relation of archaeology with other disciplines with suitable examples.

(B) Match any **four** from the following : 4

A

B

(1) Daya Ram Sahni	(a) excavation at Mohenjo-daro during 1921-23.
(2) R.D. Banerjee	(b) site characterizing black and red ware pottery culture.
(3) B.B. Lal	(c) work at Brahmagiri during 1947-48
(4) Chirand	(d) known for his work in South India and Gujarat.
(5) Wheeler	(e) has shown the direction of writing from right to left.
(6) F.R. Allchin	(f) started excavations at Harappa in 1921.

2. (A) Describe archaeology sources for studying ancient Indian History. 14

OR

Critically examine literary sources for studying Ancient Indian History.

(B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

- (i) Father Hanxleden worked in Kerala from _____.
(1699 to 1732/1690 to 1730)
- (ii) Sir William Jones founded _____ in 1784.
(Asiatic Society of Bengal/National Library Calcutta)
- (iii) For the first time, the earliest Brahmi script had been interpreted by _____.
(James Prinsep/Sir Alexander Cunningham)
- (iv) Sir John Marshall reformed and enlarged _____ in 1901.
(Archaeological Survey/Asiatic Society of Bengal)
- (v) Megasthenese wrote _____.
(Indica/Milinda)
- (vi) Kamandaka wrote _____.
(Nitikavyamitra/Nitisara)

3. (A) Write a detailed note on Middle Paleolithic Culture. **14**

OR

Write a detailed note on Upper Paleolithic culture.

- (B) Write your answer in **true/false** : (any **three**). **3**

- (1) The upper Paleolithic period saw the emergence of Homo sapiens or the modern man.
- (2) Neanderthals lived during 1,35,000 years until 35,000 years ago.
- (3) Neanderthals lived in such environmental conditions where big animals were in abundance.
- (4) The emergence of Homo erectus was around 1.64 million years ago.
- (5) The Homo erectus radiated to Europe and Asia from Africa.

4. (A) Write an essay on Neolithic Culture. **14**

OR

Analyse prehistoric art with appropriate examples.

- (B) Write your answer in **one** sentence : (any **three**) **3**

- (1) Domestication of animal in Neolithic age.
 - (2) Domestication of plants in Neolithic age.
 - (3) One cause for the beginning of agriculture during Neolithic age.
 - (4) Define Pre-Pottery Neolithic (PPN).
 - (5) What was emmer ?
-

MB-148

March-2019

M.A., Sem.-I

**402 (Optional) : History
State in India (Upto 1707 A.D.)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1. (A) રાજ્ય રચનાના સિદ્ધાંતનું વિશ્લેષણ કરો. 14

અથવા

મૌર્ય રાજ્યની વહીવટી વ્યવસ્થા ચર્ચો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારને જોડો : 4

(અ)

(બ)

(1) ગૃહપતિ

(a) ગાયના સ્વરૂપમાં મિલકત

(2) ગોપતિ

(b) દોર માટેની ચરવાની જગ્યા

(3) ગોધન

(c) મૌર્ય વહીવટ

(4) વ્રજ

(d) ઘરનો વડો

(5) ભાગ

(e) લૂંટનો હિસ્સો

(6) અષ્ટાધ્યક્ષ

(f) ગાયોનો માલિક

2. (A) ગુપ્તોની વહીવટી વ્યવસ્થાનું વર્ણન કરો. 14

અથવા

ચોલ રાજ્ય રચનાને ચકાસો.

(B) કોઈપણ ચાર ખાલી જગ્યા પૂરો : 4

(i) નાડુ _____ એક વહીવટી એકમ હતો. (ગુપ્તકાલીન રાજ્ય/દક્ષિણ ભારતીય રાજ્ય)

(ii) સામંત ઈંગ્લીશ _____ ની સમકક્ષ છે. (ફ્યૂડલ લોર્ડ/નાનામાં નાના અધિકારી)

(iii) બાણભટ્ટ _____ નો કવિ હતો. (વિક્રમાદિત્ય/હર્ષ)

(iv) કાલિદાસે _____ ની રચના કરી. (મેઘદૂત/કાદમ્બરી)

(v) ભોજે _____ ની રચના કરી. (યુક્તિકલ્પતરુ/ઋતુસંહાર)

(vi) અગ્રહારા _____ પ્રકારનું અનુદાન હતું.

(કરમુક્ત જમીનનું શિક્ષિત બ્રાહ્મણને અનુદાન/સામંતને અપાયેલ જમીનનું અનુદાન)

3. (A) ઈસ્લામના રાજ્યરચનાના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

વિજયનગર રાજ્યના સ્વરૂપને તપાસો.

(B) તમારો જવાબ હા/ના માં લખો. (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (i) ઈલ્તુતમીશ ગુલામવંશનો મહાન સુલતાન નહોતો.
- (ii) ઈકતા તુર્કીભાષાનો શબ્દ છે.
- (iii) બરનીએ તારીખ-એ-ફિરોજશાહીની રચના કરેલી.
- (iv) તકવી એક પ્રકારનો રાહદારી વેરો હતો.
- (v) સલ્તનત સમયમાં ઉચ્ચ ક્રમાંકિત અધિકારી ખુત્શ અને મુકાદમ તરીકે ઓળખાતા.

4. (A) મુઘલ મનસબદારી વ્યવસ્થા ઉપર વિગતે નોંધ લખો. 14

અથવા

શિવાજીને અધીન મરાઠા રાજ્યની કામગીરીનું વિવેચનાત્મક રીતે પરીક્ષણ કરો.

(B) તમારો જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (i) ખાલસા એટલે શું ?
- (ii) ચોથને પરિભાષિત કરો.
- (iii) અરહત કે અર્ધટ શું હતું ?
- (iv) ભારતીય કૃષિક્ષેત્રે પોર્ટુગીઝોનું પ્રદાન. (કોઈપણ બે)
- (v) મુઘલ વહીવટીતંત્રમાં મીરબક્ષીનો અર્થ શું હતો ?

Seat No. : _____

MB-148

March-2019

M.A., Sem.-I

402 (Optional) : History State in India (Upto 1707 A.D.)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Attempt **all** the questions.

1. (A) Analyse theories of state formation. 14

OR

Discuss Administrative system of Mauryan State.

(B) Match any **four** from the following : 4

A

B

(1) Grhapati	(a) Property in form of cows
(2) Gopati	(b) Pasture for cattle
(3) Godhana	(c) Mauryan Administration
(4) Braja	(d) Head of the household
(5) Bhaga	(e) Share in booty
(6) Ashtadhyaksha	(f) Master of the cows

2. (A) Describe Gupta Administrative organization. 14

OR

Examine Chola State formation.

(B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

- (1) Nadu was an Administrative unit of _____. (Gupta State/South Indian States)
- (2) Samanta is equivalent to English _____. (Feudal Lord/Lowest Officer)
- (3) Banabatta was a poet of _____. (Vikramaditya/Harsha)
- (4) Kalidasa wrote _____. (Meghadoota/Kadambari)
- (5) Bhoja wrote _____. (Yuktikalpataru/Ritusamhara)
- (6) Agrahara grants was _____.

(The granting of tax free land to a learned Brahmana/Granting of land to Samanta)

3. (A) Discuss Islamic theory of State. 14

OR

Investigate the nature of Vijayanagar State.

- (B) Write your answer in **true/false** : (any **three**) 3

- (1) Iltutmish was not a great Sultan of slave dynasty.
- (2) Itqa was a Turkish term.
- (3) Barni wrote Tarikh-i Firozshahi.
- (4) Taqavi was a type of rahdari tax.
- (5) High rank officer during Sultanate period were called Khutz and Muqaddams.

4. (A) Write a detailed note on Mughal Mansabdari system. 14

OR

Examine critically the function of Maratha State under Shivaji.

- (B) Write your answer in **one** sentence : (any **three**) 3

- (1) Define Khalsa.
 - (2) Define Chauth.
 - (3) What was arhat or arghata ?
 - (4) Portuguese contribution to Indian agriculture. (any **two**)
 - (5) What was the meaning of Mirbhaksi in Mughal Administration ?
-